

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Vrili de Duminică pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
trăsnătate pe an:
— 40 franci.

Manuscrisurile nu se napotăza

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefracate nu se
primese.

Partidul poporal.

(R) Ziarele guvernamentale și cele kossuthiste se arată foarte îngrijate de propaganda pe care partidul poporal o face printre Slovaci și Nemți. „Pesti Hirlap“, dând expresiune îngrijirii sale, zice că ar fi de dorit să se facă odată și în Ungaria alegeri mai cu liniște, ear' nu să se deslanșiască patimi cari inelbătecesc populațiunea țării. Propaganda clericalilor însă, scrie ziarul guvernamental, irită spiritele, agită masele și astfel probabil că și alegerile ce se vor face peste un an, se vor deosebi prea puțin de cele bănyfiane.

Cu alte cuvinte — mielul turbură apa!

Așa zișilor liberali și democrați li-ar plăce adică să se facă algeri fără interesarea masselor. Ear' partidul poporal, care agită contra liberalilor dați pe mâna Ovreilor, este, în ochii lor, vinovat de o mare crimă: face ca mandatele viitoare să coste bani mulți! Pentru-că întâia urmare a propagandei clericalilor are să fie: scumpirea mandatelor! Poporalii vor pune așuame candidați chiar și în cercurile unite liberalii și kossuthiști nici odată n'au avut contra-candidați. Deja acest fapt, foarte simplu de altfel, îi va silii pe guvernamentali să 'și deschida barierele pungi. Unde mai ieri apoi împregiurarea, că într'o mulțime de cercuri electorale clericali vor lupta cu mari șanse de reușită, așa că după socoteala chiar cea mai severă, ei vor învinge în cel puțin 70 cercuri electorale.

Cea mai mare parte a Slovacilor, e sigur, merge cu partidul poporal, care are în programul său un punct comun nou: tuturor naționalităților: revizuirea legilor politico-bisericești. Tocmai de aceea, nici nu-i trebuie prea mare efortare într-o câștiga naționalitățile. Va câștiga teren, e natural, îndeosebi între Slovaci și Nemți, unde partidul poporal are ca agenți pe aproape toți preoții. Ear' dacă clericali își vor lărgi cercul de acțiune și vor intra în luptă și prin Ardeal și peste tot, unde locuiesc Români, d'asemeni vor pute să creeze greutăți serioase guvernului. Eată de ce: pretutindenți vor găsi Români accesibili să intre în alegeri chiar și în atarea destrăbălată creată de așa zișii „frunțași autorisați“, partidul național nu mai dispune de autoritatea necesară a impune o direcție hotărâtă și energică.

O greșeală a comis însă și partidul poporal față de naționalități: s'a lăsat terorizat de presa șovinisto-ovreiască și ni-a considerat irredenti chiar și când nu era vorba de cât despre vre-o înscenare proastă și brutală de alui Jezzenszky. Așa, că față de noi toți, a ținut ison la toate campaniile seltăbice pornite de agenții guvernelor șoviniște și ni-a tratat ca pe niște cetățeni cu cari n'ar avea nimic comun.

Declare partidul poporal, pe față și fără încungiur, că nu aprobă prigonirile înscenate de guvern contra celor mai pacinici cetățeni, contra naționalităților, și desigur va câștiga între noi nu numai simpatia ce trebuie să o acordăm văzându-l luptând pentru pastrarea caracterului creștinesc a statului sf-tului Stefan, dar și spriginul ce trebuie să-i dea fiecare cetățean doritor ca țeara aceasta să fie scăpată de sub influența francmasonilor și a Ovreilor necinstiți.

Nu mai așa partidul poporal își va pute îndeplini misiunea.

Conferența interparlamentară a păcii își înc pe ședințele la 31 l. c. Dintre deputați din parlamentul maghiar iau parte la acel congres peste șeptezeci de persoane, în frunte cu Apponyi.

Magyar Szó nu poate să ierte pe primul ministru Széll, „pentu că nu merge la Ischl“, ca să asigure... pactul dualistic, față cu disordinea din Austria.

„Budapesti Hirlap“ răspunzând organului lui Bánffy, spune următoarele:

„Deoarece ce Coloman Széll și a stabili atitudină pentru opt ani întregi, presupunând că în întregul răstimpul acesta parlamentul austriac nu lucrează, este deci de prisos în fiecare an, fiecare jumătate sau chiar sfert de an să și stabilească cărăși și cărăși atitudinea“.

La aceasta organul lui Bánffy cu o alură de kossuthist declară că Széll „a legat țeara pentru opt ani de zile, și a înlăturat posibilitatea de a 'și face ea o independență organizare, chiar în cazul cel mai important, adică atunci când în Austria încetează parlamentarismul“.

Și termină întrebând ironic: „cum stăm cu Austria?“

Pentru Săcni, se îngrijesc și nu uită ei, pe acești frați ai lor isolați între Români, guvernanții de la Pesta. Așa ministrul de comerț Hegedüs, a trimis de curând o adresă Camerei industriale și comerciale din Mureș-Oșorheiu, prin care dă indicații generale în privința a ce este de făcut pentru a ridica cu deosebire acele branșe ale industriei, cari s'ar putea cultiva în sēcunime cu mai mult spor. Ministrul accentuează în adresa sa că intenționează de a porni pe întregă linie o muncă sistematică, de a înlătura pedecile industriei de fabrici și de a organiza industria manuală și casnică.

Oare nu vor fi și aceste silințe zadarnice? căci Săcniul preferă să fie vizitii pe la boieri sau arendași în România, — căci umblă îmbrăcat mai cu dichis și doarme cât îi place.

Ș'apoi năravul din fire ..

Aiurări.

Adeseori căldura verii face pe unii oameni să afureze. Și astfel de simptome, fără îndoială vedem mai adeseori în coloanele unor ziare maghiare, cari de altfel și în alte vremi

cu deosebire când vorbesc despre chestia română, se cufundă adeseori în fantazii chiar feroase pentru confrății lor de „idei“, ridicole pentru omul cunoscător al lucrurilor și împrejurărilor.

Un ziar frunțași din Budapesta ne dă un viu exemplu de alurări, scriind acestea:

„Sunt mulți din generația tinăra „a Românilor, cărora le-ar plăcea să fie deputați, pentrucă, deși n'a zis o „Sfintul Pavel, e fapt, că cel ce vrea „deputație, bun lucru vrea... Acum „în era nouă nu vor mai fi candidați „oficiali, de ce nu ne-am încerca și noi „norocul, natural, nu ca partid național român, ci ca membrii ai partidului liberal. Dacă Șerban, Fassie Todor, Szerb György se simt bine „în legăturile partidului liberal, de ce „nu ne-am simți bine și noi?“...

Să vede că e foarte cald în Budapesta, încât „valorile politice“ cam trec peste linia microcefaliană a „Schreib-Moritz“-ilor.

Din România.

In chestia evreiască.

Di T. G. — Djuvara răspunzând unei jurnoase core-podentă, publicate în „Le Temps“ din Paris, în privința „persecuției“ evreilor din România, publică o scrisoare des hăsi în „La Libre Parole“, din care extragem următoarele:

„Toată argumentarea (din articolul lui „Le Temps“) pleacă dela o premisă falsă: Evreii nu s'au stabilit de veacuri în Moldova și Țara Românească, ci numai de vre-o șasezeci de ani; mai ales sub domnia lui Mihail Sturdza năvăliră în Moldova, venind din Polonia și Galiția; înainte acestei epoce, numărul lor era nelăsemnat. Fără aceasta recentă invasiune, nimeni nu s'ar fi preocupat de pericolul evreu, căci chestiunea evreiască în România este o chestiune socială și economică; chiar și broșurile alianței israelite universale au recunoscut că poporul român este unul din cele mai tolerante în materie religioasă.

„Din nenorocire, grație acestei nepăsări, populațiunea evreiască, străină ca rasă, limbă și religie, a putut să prindă rădăcini în România, să crească și să se înmulțească așa de mult în cât din 6 milioane de locuitori, peste 300.000 sunt evrei.

„Evreii s'ăresc România prin uzură; nici nu vorbesc cel puțin limba română, bine înțeles, marea majoritate. Voi adăoga că în Moldova poartă chiar alt costum, diferit de cel purtat de poporul român; costumul Evreilor polonezi.

„Și vrea cetitorul lui Le Temps ca această populație străină și neasimilabilă să fie considerată de noi ca română?“

„Dar atunci ar fi în joc însăși existența Statului român!“

După ce s'a dovedit cu prisosință că evreii sunt străini, e foarte natural să li-se aplice toate legile aplicabile tuturor străinilor“ zice di Djuvara, și combătând, pe rând, și celelalte inexactități termină astfel:

„In ori ce cas, Alianța israelită poate să fie sigură că va găsi pe Români uniti; ori-care guvern ar fi la cărma țerei, nădăjduim că-și va face datoria. In acest moment, ceea-ce avem mai bun de făcut, este nu numai de a ușura emigrațiunea Evreilor, ci de a deschide și subscripțiuni publice de ajutor, pentru ca un număr cât mai mare de israeliți să poată părăsi, în pace, România“.

Războiul vamal cu Turcia.

Se știe că, în urma aplicării tarifului diferențial de către Turcia, România a fost nevoită să majoreze și ea taxele pentru mărfurile de proveniență otomană.

Aceasta era o adevărată declarație de război vamal, dar în împrejurările în cari se afla România era îndreptățită să facă acest pas prin măsurile luate de Turcia.

Prin decret se declară că mărfurile anume prevăzute cu taxe de majorare nu se vor pute pune în consumațiune nici în fără plata respectivelor taxe de import majorate și nici nu vor fi primite în vre-un întrepris din țeară.

Mărfurile depuse taxelor de majorare, provenite din ori care alt Stat, în afară de Turcia, nu mai puteau beneficia pe viitor de taxele de import stabilite prin tarifa generală a drepturilor de vama, de cât numai întru cât importatorii lor vor dovedi că acele mărfuri nu sunt de proveniență otomană, adică nici originare din Turcia, nici produse ale vre-unui alt Stat indigenat în imperiul otoman. Pentru aceasta importatorii erau îndatorăți să presinte biuroului vamal de importațiune certificate de origină, prin care să se atesteze: Că mărfurile sunt într'adevăr produse ale solului sau ale industriei unuia din celelalte State, în afară de Turcia; că ele nu au fost scoase din vre un întrepris în care trimițitorul lor să fi avut depuse tot de-odată și produse similare de proveniență otomană.

Situația politică.

Noii ministri s'au prezentat deja la departamentele lor S'au făcut oare-cari schimbări în personalul funcționarilor superiori ai ministerelor.

Di Gr. Cantacuzino a publicat un apel pentru unia tuturor conservatorilor. Mai multe delegații din provincie au sosit în capitală, pentru a s'ărbători fusiunea definitivă cu junimiștii.

Revista externă.

Rusia și Persia.

Șahul Persiei, Musaffor-Eddin, a sosit la Petersburg. Visita lui la Țara tuturor Rușilor este o dovadă și o întărire a relațiilor amicale dintre cele două state. Șahul a fost primit cu mare distincție, putem zice chiar cu o căldură deosebită, căci doar sub auspiciile sale a făcut Rusia în timpul din urmă o serie de importante cuceriri economice și strategice în împărăția persană. Actualul șah a dat concesiunea ca Rusia să facă un drum de fer, care strătăie Persia, pornind de la Marea-Caspică și mergând până la golful persic; ear' de la punctele principale de pe linia drumului de fer Rusia are dreptul de a construi toate direcțiile drumuri și șosele. Și toate aceste concesiuni în schimbul unui împrumut de stat de douăzeci și două milioane și jumătate ce a asigurat Rusia Persiei.

Șahul Persiei se prezintă la Peterburg ca un vazal recunoscător, și ca o cheazăie a simpatiiilor pentru Rusia, cari se înmulțesc în Asia-centrală, — pe când autoritatea și reputația rivalului Rusiei în aceste părți, Angliei, sunt pe cale de a slăbi.

Pustiu...

Dogoritorul foc al fabricului astru al zilei se alină; mândrul soare moleșit se pleacă spre odihna apusului.

Viul vieții omenești din ascunșișul clădirilor răsărit, în amurg se învălmășește. Părdișite sunt ungherele întunecoase, și din lăncăzeala zilei totul pare revenit la ivoticiune.

Parcul aradan de lângă Murăș pare un tal de sgomot de copii sburdalnic; un furnicar de tineret ce vrăjește și e vrăjit de ochi înfocați de vigoarea simțirilor... un ratu pentru cei ce mânăși de dor sub copacul pletoș își spun taina dorului. Și în șoapte fierbinți iubirea o împart...

Dar iată, solitar, pe o bancă verde, într'un desiș, pierdut cu gândul... un tiner, la trecător nu privește, la sgomot nu trăsare, la sunetul muzicel nu se electrizează—in pustiu par' c'ar fi!...

In urma lui, rămas'a în nisip eroită o... inimă.

Inimă stingheră,—inimă pustie...

Cum nu i-ar fi lumea n'reagă un pustiu, — viața: o deșertăciune!

Pribeag.

Căsătoria Regelui Serbiei.

O depeșă din Belgrad a făcut mare senzație, surprinzând lumea cu vestea că tinerul Rege Alexandru s'a logodit.

Cu atât mai senzațională a fost această știre, cu cât regele nu face o căsătorie cu scop de a-și câștiga relații sau bani, ci din dragoste. Lucru care în timpul din urmă, cum se vede, a ajuns să fie o tendință și dovadă de emancipare la oamenii din case domnitoare, deși aceștia datoriar fi ca până și în viața intimă, în căsătorie, să aibă în față interesele țării a cărei stăpânire li s'a hărăzit în întâiul rînd, jertfînd pasiune și ori-ce plăcere s'au interes personal pentru interesele și în avantajul țării lor.

Cu atât mai mult a surprins vestea logodirei Regelui Alexandru, care

nu are mai mult de 25 de ani, cu doamna Draga Masiu, veduva unui inginer, fostă damă de Curte a Reginei Natalia, cu cât mireasa e în vîrstă de 42 de ani.

Anunțînd logodna sa, Regele face o proclamație către popor în termeni foarte calduroși. Iată un frumos pasagiu:

„Numele Doamnei Liubitsa, credincioasa soție a Marșului Miloș, care s'a născut din popor și totuși a fost vrednică întate Doamnă a Serbiei, va străluci întotdeauna lângă numele nemuritorului urzitor al Serbiei de astăzi. De aceea este o mare fericire și pentru mine și pentru poporul meu, că din acest popor pot să iau putere pentru Serbia, patria mea. Mă simt fericit că am ales femeea care e vrednică să fie regina Serbiei, și care cu bucurie va împărtăși cu mine soarta mea și a patriei“.

Poporul sârbesc a primit cu înșuflețire proclamația Regelui-mire.

În cercurile politice din Belgrad însă, hotărîrea Regelui a provocat oarecari sguduiri.

Cabinetul Gheorghievici și-a dat demisia, care a și fost primită.

În persoana lui Gheorghievici, cel mai puternic adiot al exregelui Milan s'a retras. Nicolaevici și Antonovici, chemați la palat, au refuzat de a primi să formeze noul cabinet. În momentele din urmă circula șvonul că Regele totuși a găsit oameni pentru formarea noului minister, a căror listă este următoarea:

Nicolae Cristici, președiate și interne.

Smia Lozanici, externe,
Majorul Iliu Crici, finanțe,
Generalul Milovan Pavlovici, războiu,

Gheorge Ștefanovici, justiție,

Jivanovici, agricultură,
Colonelul Damian Popovici, construcțiuni,

Dr. Miuscovici, instrucție.

Fostul ministru Gheorghievici tovarășul lui Milan întru distrugerea partidului radical din Serbia, prin faimoasele proceese de „tradare“, „atentat“ și „falsuri“, se vede că și acum împărtășește și e solidar cu ideile exregelui, care vestit de logodna fiului său, a trimis din Carlsbad, unde se află, Regelui următoarea telegramă:

„Ca tată — regret pasul ce ai fă-

cut; din funcțiunea de generalism—mă retrag“.

Felul cum se petrec lucrurile ne face dureroasa impresie a lipsei de unitate la conducătorii statului sârbesc, atât de frământat de lupte interne.

Ne amintim că Regele Alexandru, când s'a proclamat pe sine de major și a luat frâiele domniei, s'a folosit de absența tatălui său din Belgrad, și de spriginul partidului radical, pentru a înlătura pe regentul.

Milan însă revine, și pune la cale nimicirea radicalilor. După ce ajunge earășî stăpân epitropisitor pe mechemate, ex-regele pleacă la băi.

Regele, earășî singur, se căsătorește, cu tot „regretul“ tatălui său, care însă nu se va asîmpera, ci, după știrile telegrafice pleacă earășî la Belgrad.

Ce vor mai pune la cale, și cum se vor pune lucrurile la cale, în nenorocitul Regat vecin, este încă o enigmă.

Constatăm însă, că dacă dinastia Obrenovici a ridicat Serbia, tot ea o distruge.

Sunt prea mulți stăpâni, într'o țeară nenorocită.

Războiul din China.

Sunt în viață strășinii din Peking și reprezentanții de acolo ai puterilor europene? Același întrebarea, ce zi de zi se face de când s'a răspândit în lume vestea despre bătălia de sânge și despre măcelurile din capitala chineză. Și răspuns hotărît nu s'a putut da.

După o ultimă telegramă sosită la Londra la 23 Iulie, în afară de baronul Kettler ministrul germanilor, toți ceilalți ambasadori trăsesc și sunt sub protecția autorităților chineze.

Petersburg, 23 Iulie. Prin ucazul țarului adresat cu data de ieri ministrului de războiu, sa ordonă stare de războiu pe teritoriile militare Siberia, Turkestan și Semirjețosc; ear un alt ucaz adresat senatului-guvernator ordonă ca toți rezerviștii de pe numitele teritorii să fie convocați la arme.

Petersburg, 23 Iulie. Uplecat în 13 l. c. din Chabriaici familiile oficianților de banca ruso-chineză de acolo. briu până în 20 a domniș pace. Trupele chineze sunt dar ținuta locuitorilor ch din cale afară dușmăno numai că a despoiat de locuitorii ruși rămas înapoi, ia și staet. Stațiunea elect lângă podul ce se zicea la au pusit-o.

Berlin 23 Iulie. Din Pe se anunță:

Guvernul rusesc a hotărî în cazul când ambasadorul ar fi asasinat să dărîme imperiul din Peking până melie.

Londra, 23 Iulie. Ag Reuter anunță din Jokohama vernal din Corea continuă trupelor spre oranița, ca să trecerea Chinezilor peste ho niri s'au întemp'at deja. Pre neză, din incidental coresp telegrafice între Imperații Jo Chinei, scrie articoli simpatie împăratul Chinei, pe care-l timește pentru starea neferic rea se află; dar accentuiază nimitate, că se înșală dacă în spernța că între Japonia s'ar putea face alianță. De presa Japonieză dă sfat gu chinez ca să abzică de acea să înainteze mână-in mână onia pe calea civilizațiunii cât de curînd trebuie să ia severe pentru restabilirea Numai astfel poate fi vorba serviciile prietenescii ale Japo altă parte vrednică de crezta firmă, ca Japonia a dat m oastei din Senda a sta gâș gul Hiroshima, pentru cazul trebui transportată în China.

Londra, 2

„Times“ anunță din Șanghai comunicările oficiale, hotărîrea a pune la dispozițiunea com Șanghai trupe corespunzătoare vederea serviciului în ținuturile făcut foarte bună impresie. Chine în aceasta scopul serios al Angli apăra interesele, de a susținea aceste provincii și cu o cale de ajutor vice-regelui din Nankin

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.“

DIALECT ORÎ BARBARISME ?!

Prin părțile ungurene sunt și azi o mulțime de așa zise „inteligenti“, cari vorbesc o limbă românească aproape barbară. Pentru-că a poel limba cu vorbe necunoscute aiurea între Români, și anume cuvinte luate dela Unguri ori Nemți, nu mai e dialect, ci o siluire condamabilă.

Visitînd odată o familie „inteligentă“ (la sate), eată cum ni-a întimpinat doamna:

— A, am onoarea! Flacă în sobă. Pubi, jucă brâncă la domniș!

Amicul care mă înșoțea, bucureștean, se uită straniu și apropiindu-se de mine, îmi șopti:

„Dar' bine, eu credeam că venim la Români!“...

Am zimbît; explicație n'aveam însă privilegia să-i dau, căci cocoana ne bombarda înainte cu frase ca acestea:

— Când v'a plăcut a veni? O, ce goști neașteptați!

Și din vorbă-n vorbă, ne spuse că soșește îndată și domnișoara, care a fost tare ocupată din cauză că „tocmai azi a avut tăgășală mare...“

Nedumerirea amicului meu creștea.

La București plăcă însemnează ceea-ce Ungurul numește „tăbla“; plăcă de peatră, de metal, dar' nici odată „poftește“. Tot așa, soba nn e camera (chilie sau odaie) ci e cuptor. *) Cuvîntul țurd d'asemeni, nu e cunoscut decăt prin Ungaria ear' brâncă în România însemnează o boală urtică: „orbauțul“.

„O“ — ca exclamație — nu se zice între Români, ci e luat dela Unguri, dimpreună cu: „Când v'a plăcut a veni“ (Mikor tetszett eljönni), după cum și cuvîntul „gost“ e luat dela Nemți. „Tăgășala“ știe sfîntul de unde e luată ori cine a fabricat-o, destul că numai prin părțile aradane se zice (însemnează a curățî prin casă).

Vorba e că barbarismele aceste ar

*) care încăzește odăile, de fer decî, dar' nu în care se coace pâinea; acesta și în România e cuptor.

trebul să dispară odată din limba noastră. Ele sunt o rusine nu a Românilor numai, dar' un semn vedit, că la noi mulți așa zise „inteligenti“, oameni cu carte, nu-și dau nici o silință să între și în ceea ce privește cuvîntul, în marea familie română.

Obiecționarea, că altfel nu ne putem înțelege cu poporul, n'are temei. Pentru-că poporul are să înțeleagă când voiu vorbi de „oaspe“, „curățit“ și nici odată poporul nu întreabă: „Când v'a plăcut a veni pe la noi“, ci zice vesel: „Bine ați venit“... Poporul înțelege, (și nici nu zice altfel) dacă în loc de „hârgye“ folosim cuvîntul „ceară“, în loc de „hălos“ — „neașțios“, în loc de „fălos“ — „fudul“, și așa mai încolo...

Căt despre pronunțare, primească numai toți felul ardelenesc, cum se zice pe la noi, adus aici cu deosebire de elevele (șezi multe din ele mame) cari au învățat la Sibiu ear' nu păstreze obiceiul rău de a zice: zăuitat (m'am zăuitat) în loc de „uitat“, tăși în loc de „toți“ și tătye în loc de „toate“...

„M'am zăbunyt“ (am greșit). „m'am rts“ și „m'am petrecut“, „au bolunzit“ și alte de asemenea făptură, sunt neadmisibile în limba română și cărturarul român,

care le folosește nu dovedește servativ, ci că e ruginit: oț cultura nu se prinde! Cel pu limbei nu.

Discutam într'o zi asupra bi străcurate în limba română.

„Ce te miri“, zise un vezi că chiar enciclopediștii prof cu toții ar trebui să combatem

Așa e. De cât că asta nu și și-mai puțin un motiv e Pentru-că dacă din grația Asce dă o enciclopedie redactată care vorbește mai mult nemț mănăște, asta dovedește un h strică ceî cu învățatură, poporul curată și frumoasă. Ear ca să între noi produsele acestor „limba“, cum i-a numit Alex Român este nu numai în drep

Petersburg, 23 Iulie.

O telegramă din Cifu cu data 20 l. c. Orașul Tiencin, după o luptă de îndărătnică de 2 zile a trupelor...

Petersburg, 23 Iulie. „Ruskj Jn-“ comunică telegrama din Cifu vice-amiralului Alexejew, cu data...

După învingerea raportată a trupelor aliate dele Tiencin, Chinezii au părăsit cetatea Inpau și porturile ei și s'au retras spre miază-noapte...

Noutăți

Arad, 24 Iulie 1900.

Oaspeți princieri în Chișineu. S. R. Principele August Iosif a sosit ieri în Chișineu împreună cu A. S. R. Princesesa Augusta, soția sa, pentru...

Inscrierile la seminarul „Andreian”. Prin decretul nr 5695 jlen. Consistorul arhidieceșan din Sibiu a hotărât, ca pe...

Medici pentru boalele epidemice. Ministerul unghuresc de interne provoacă pe medici și pe rigorosanții în medicină, cari do...

Cas de moarte. Primit știrea tristă, că fruntașul țeran Ioachim Marta din Căp...

Cel mai nou vas de război al monarhiei. În 9 Septembrie a. c. va fi la mare o frumoasă sărbătoare militară. Atunci...

Invățător premiat. Sntem rugați să citim știrea, că dl Iustin Moroșan, învățător în B.-Ciaba, pentru bunul progres...

Proiectul de rezoluție al comitetului național sârbesc din loc despre care am vorbit în știrile noastre, este următorul:

Să insiste comunitatea bisericască gr. ort sârbă, pe cale legală, ca:

1. Să manifesteze în contra hotărîrii comisiunii congresuale, ca una a treia parte din cametele fundațiunii lui Sava...

2. Să se adreseze comuna bisericască cu rugare către congresul sârbesc ce va fi convocat, ca acesta să insiste în...

3. Să se facă rugare la patriarhul George Brancovici, să abstea de la dorința sa, cu totul opusă chiar și dreptului, ca...

Atentat. Eri seara, calfa de negustor Fracisc Nagy, din Arad, pe când mergea prin strada Borona, a fost împușcat în spate...

Sultanul pentru Italia. De curând Sultanul a cumpărat în Pera, cartierul central, o grupă de case, între cari se găsește și...

Frunze de vie otrăvite. Când s'a ivit și pe la noi „p-ronospura” și s'a început stropirea viei cu soluțiune de cupru, siarele...

Scandal în biserică. În comuna svăbească Rizza din regiunea Strigoniului, s'a făcut decurând o biserică nouă. Cantorul...

Regele Umberto și prințul de Abruzzo. Regele Umberto al Italiei a înărci nat pe căpitanul Wilhelm Bade, care luase...

Canibal creștin. Un cas îngrozitor se vestește din Odesa. Doi condamnați la muncă silnică fugind din insula Zahalin, unde își făceau ostada, în drum isprăvindu-și...

Soartea lui André De când a pornit cu balonul în explorarea Polului nordic, sunt o mulțime de versiuni cari s'au colportat în...

De curând însă s'a depeșat știrile lui „Sun” din provincia canadiană Ontario, că în primăvară o ceată de Indiani a găsit resturile unui balon și a două cadavre de om.

Din Kopenhaga de asemenea se anunță că „Botina” semnul adus de valuri, probabil după ce a căsut din balonul zdrobit, a sosit acolo.

Cu toate acestea, învățații păstrează o rezervă absolută, în privința conjecturilor ce ar fi să se facă.

Grozăveniile catastrofei dela Hoboken (lângă New York). Se publică amănunte despre catastrofa înfricoșatului incendiu de vapoare în portul Hoboken. Paguba în bani se urcă peste 40 milioane franci, și anume: vaporul „Masu” a suferit pagubă de 8,000 000 franci; vaporul „Bremen” 3,500 000 fr; vaporul „Sarle” 4,000.000 fr., la oală: 15 500.000 fr.; ear valoarea mărfurilor dintr-unsele face 10,000 000 franci, la oală: 25 500.000 fr. Alte vaporașe mai mici, luntri, magani, cheitueli cu împiedecarea demartrului, cum și paguba suferită în parte nu mai și de uriașul vapor german „Kaiser Wilhelm”: 10,000.000 fr.; nimicire articolelor din doc: 4,500.000 fr.—Cu totul 40,000 000 franci. În mormenare victimelor, s'a săvîrșit în 6 lunie cu o jale indescriptibilă. Peste o sută de cadavre au fost înmormântate deodată și dintre ele numai 65 au putut fi cunoscute. Sicriile au fost săvîrșite în două biserici și au fost duse la cimiteriu pe 25 care funebre. Îndărătul acestora mergeau marinarul rămași în viață, cari în tot drumul plângeau cu amar pe nenorociții lor camarazi. Conductul imens funebru era stăt de jale, că făcea să simtă jalea adâncă chiar și împotritele inimii americane. Șeodă și socoteala, că abia a treia parte din nenorociți a putut fi înmormântată, ceilalți toți își dorm somnul de veci în fundul mării. Toate spitalele orașului sunt încă pline cu răniți.

Scandal în biserică. În comuna svăbească Rizza din regiunea Strigoniului, s'a făcut decurând o biserică nouă. Cantorul bisericesc, patrioticul Szikay a vrut să țină la 15 l. c. litanie pe ungurește. Svabil însă, puțin dispus de a vedea cum li-se pregătește eliminarea limbii materne și din casa lui Dumnesen, au protestat, împiedecând pe zelosul cantor de a folosi cântece ungurești ne înțeleșe de ei, și l'au silit să dărăsească corul.

Patrioticul cantor însă, s'a plâns solgăbirăului de „monstruositate” „agitatorilor germani.

Navigația pe Nil. Ziarele englezești anunță că s'a terminat o lucrare de o mare însemnătate în Egipt de către inginerii englezi. Cataractele Nilului, stânci uriașe în apă, care formau un fel de „porți de fer” în calea navigației, au fost sparte, făcându-se astfel navigabil Nilul dela gură aproape până la isvor, pe toată întinderea câmpiilor bogate din jurul bătrânului fluviu. Importanța comercială a acestei lucrări e de mare însemnătate, cu atât mai ales, cu cât producțiunea de o legendară bogăție a solului egiptean din cele mai îndepărtate timpuri istorice este cunoscută, ear deschiderea drumului de apă pentru ușurinta comunicațiunii și transportului, este evident că e de o mare însemnătate.

Bibliografie. Ioandrea (Gheorghe): Trep-tele culturale istorice în școala Herbart Zil-leriana, după Dr. W Rein, A Pichel și E Scheller. Studiu pedagogic citit în adunarea despărțământului învățătoresc din tructul protopresbiteral gr. or. al Lugojului, ținută la 10 22 Februarie 1900 în Lugoj.

Seurtu (Aurel): Coinfererele (Brădeturile) și utilitatea produselor, conferință. Bu curești 1900.

CONCURS.

Părinții respective tutorii, cari doresc să-și așeze băieții pe anul școlastic 1900—1901 în internatul gr.-or. român diecesan din Beiuș, prin aceasta se avisează, ca rugărilor de primire să le prezenteșe până în 10 August c. n.

În acest internat afară de tinerii gr.-or. români se vor primi și tineri de altă confesiune creștină, — cari frecventează gimnasiul gr.-cat. din Beiuș — pe lângă respectarea tuturor drepturilor lor religioase cu privire la studiul religioș și a bisericei lor, dar în internat și acești tineri într'u toate sunt a se acomoda rațiunii și normelor interne.

Taxa de întreținere — cu toate laolaltă e 135 fl., care se solvateșe în patru rate anticipative, și anume la începerea anului școlastic, la 15 Noembrie, 1 Februarie și 15 Aprilie.

Elevii pentru taxa aceasta vor primi în internat:

1. Locuință.
  2. Vipt și anume:
    - a) la dejun, lapte cald cu pâne;
    - b) la prânz trei plesse și anume: supă de carne, carne rasol și mâncare cu friptură; eară Daminecă și în sărbători și friptură;
    - c) la cină două plesse și anume: măn-care cu friptură și aluat (prăjitură) sau mâncare și friptură.
  3. Spălat.
  4. Lăcănat.
  5. Incălșit.
  - 6) Medie, (medicinale se solvesc din partea respectivilor bolnavi).
  - 7) Scaldă în toată luna odată.
  - 8) În fine superioritate se îngrijește ea elevii pe lângă controla cea mai strictă să fie ajutorați și în studiere.
- Elevii vor avea să aducă cu sine:
- a) Mai puțin patru perechi de schim-buri de pânză sau de gologî.
  - b) Mai puțin 6 batiste.
  - c) Două perechi de încălșăminte și patru perechi de ciorapi sau obiele.
  - d) O saltea (sac de paie), care însă pentru uniformitate se va cumpăra dela superioritatea internatului în preț de 1 fl.
  - e) 2 perne și 4 fețe de perne.
  - f) 1 țol sau piapomă.
  - g) O perie de vestminte și 3 de încălșăminte.
  - h) 3 ștergare și 2 pepteni, unul rar și unul des.
  - i) Vestminte de lipsă (uniformă nu se face).

Nu mai acei tineri vor fi primiți în internat, cari sunt deplin sănătoși, ce se va constata din partea medicului internatului

Rugărilor de primire ajustate cu testimoniu școlastic după anul școlastic espirat și cu cartea de boter sunt a se trimite la adresa rectorului internatului, Nicolae Diamandi, profesor-catichet gr. or. român în Beiuș, cel mai târziu până în 10 August, c. n.

Dat din ședința senatului, ținută în 21 Iulie 1900. Nicolae Diamandi, rectorul internatului. Dimitrie Negru, președintele senatului.

Candidat de avocat român care are deja oareș-care praxă, afla imediat aplicare la

Dr. Ioan Saclu, avocat în Arad.

Posta Redacției. D lul P. V. Pentru orientarea publicului, desăvuarea să se facă acolo unde s'a publicat corespondența.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons: Ioan Rusu Știrianu.

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe piețe se scotesc în coroane și după 50 chilograme, ear' nu ca și până acum, după maza metrică (100 chilograme).

Prețurile dela 10 Iulie n.
din Budapesta

Grâu in Octomvrie	cor. 7.83—7.84
Secară	6.84—6.85
Ovăș	5.74—5.76
Cucuruz pe Iulie	5.23—5.24

Prețurile dela 6. Iulie
din Arad:

Grâul cel mai bun	cor. 7.32—7.40.
Cucuruz	5.25—5.45.
Săcară	5.60—5.80.
Orz	5.50—5.60.
Ovăș	4.60—4.80.

Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română Cump. n. 9-48 vând	9.52
Lire turcești	—
Imperiali (15 R. aur)	18.90
Buble rusești 100 k	126.—
Galbeni	5.58
Napoleon-d'or	9.48
100 Marco germane	58.50
Livre sterling	11.90

S p i r t :

	25 Aprilie
Spirit rafinat; cu toptanu	115.—
" " cu micu	118.—
" brut cu toptanu	118.—
" " cu mic	116.—

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an	Cor. 20.—
Pe 1/2 an	10.—
Pe 1/4 an	5.—
Pe o lună	2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an	franci 40.—
--------------------	-------------

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonenți sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“.

3736/900 tkvsz.

Arverési hirdetmény kivonat.

A kisjenői kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közli hogy Dr. Suciú János, aradi ügyvéd által képviselt Tereben végrehajthatónak Kardos Mária, vagyis mint kiskorú Kardos Gruja és Katinka t. és t. gyámja végrehajtást szenvedők ellen tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kisjenői biróság területén lévő kisjenőn fekvő, a kisjenői 416. sz. tjk. 2. r. 1840 (5758) a/2 hrzsz. a. foglalt ingatlan 2071 korona és 146 sz. tkvben A I. 2—3 rendsz. 751/a, 1819. hrzsz. a. foglalt 29 koronában ezennel megállapított kikialtási árban az arverés napján d. e. 9 órakor ezen kir. jbiróság. tkvi. irattárában nyilvános arverésen a megállapított kikialtási áron alól is elárverezni szándékozók tartoznak ez ingatlanok becs. %-át vagyis 270 kor. 10 fill. illetve 2 kor. 90 fillért készpénz az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri r. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezében avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervén gátatni.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi július hó 13-ik napján.

A kisjenői kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Tabajdy
kir. it. táj.

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana
1.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic in cause administrative. Prețul	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, — — — — —	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, — — — — —	—
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, — — — — —	2.—
5.) „Principille politiceii“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — — — — —	4.—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor in Brașov. — — — — —	2.5
7.) „Războiul pentru neatarnare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	1.2
Prețul „Coroanei“ — — — — —	1.0
8.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula nasc. Truția — — — — —	1.—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, — — — — —	1.—
10.) „Teoria Dramel“ — de Dr. Iosif Blaga. — — — — —	3.0
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. — — — — —	1.0
12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Geață. — — — — —	5.—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, — — — — —	1.0
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz — — — — —	1.0
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator in Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul in Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	

La comanda să se mai adauge de fie-care op 10 fileri spese postale.